

ŠKODNJA DANICA.

Katolski cerkveni list.

№ 18.

V Četertik 2. Velkiga travna.

1850.

Kaj dela družba svetiga križa?

(Konec.)

Olja za svitlo luč izveličanske vere je potreba vsak dan prilivati v srece katoliškiga kristjana s pobožno vsakdansko molitvijo. Tudi za to katoliška družba svetiga križa skerbi, ter otroke vadi in uči vsako jutro se pokrižati, kakor hitro se človek prebudi; in ko vstane, brez odloga storiti dober namen kako tako rekoč: „Zahvalim te, Oče nebeški, de „si me varoval nocojšnjo noč, ovaruj me tudi današnji dan vsiga hudiga na duši in na telesu. Naj bo „vse k tvoji večni časti, in moji duši v izveličanje“. — Taka molitva je nebeška rosa prihodnjiga dne.

In pride hladen večer, in je trudno naše telo velike molitve opravljati, saj pred posteljo poklekni, kersanska duša, povzdigni le eno minuto srece in roke rekoč: „Zahvalim te, Oče nebeški, za vse mi- „losti in dobrote, kojih si meni danes dal; prosim „te, odpusti mi grehe moje, s kojimi sim te danes „žalil, in daj mi ljubo lahko noč“. — Taka molit- vica, juterna in večerna, je zlata vredna; ali če se dete moliti zjutraj in zvečer privadilo ne bo, vse svoje žive dni znalo ne bo, naj bi ravno sto let ućakalo. Ta privaja k molitvi ima biti delo družbe svetiga križa; in pa prav potrebno nje je. Bog ne pozabi človeka zjutraj ne zvečer, nam daja sapo in luč, zdravje in življenje; vse od njega imamo. Kaj pa mi njemu za to damo? — Nima prave žive vere, kdor juterno in večerno molitev opusti.

Veći skerb mora imeti družba svetiga križa za Gospodove dni, za svete nedelje in zapovedane praznike, de se lepo posvećujejo Bogu v čast in v izveličanje duš. Katolski bratje in sestre si v roke sežejo vse take svete dni ne navadno poslo- vati, ne na cesto z vozam brez potrebe hoditi, tem- več ljubi živinci tudi počitek dati; ne za plaćilo si- vati kakor brezdušni sivarji in čevljarji sego imajo, ki v nedelje in praznike celó dopoldne nar bolj si- vati hité, popoldne pa po kerćmah gredo in v pon- delik praznujejo. Tudi kupovati in prodajati nepo- trebnih stvari se družniki svetiga križa ob nedeljah in praznikih varjejo, kar se druge dni lahko zgodi. Po tistih krajih sveta vera umira, v kterih Gospodu nedelje in zapovedane praznike kradejo, jih v po-

svetin dobićek obraćajo, na Boga in svojo dušo pozabljivši. „Šest dni imaš delati in vse svoje dela opraviti. Ali sedmi dan je dan Gospoda tvojiga Boga: tisti dan ne smeš nobeniga dela opravljati, ne ti, ne tvoj sin, ne tvoja hćer, ne tvoj hlapec, ne tvoja dekla, ne tvoja živina, ne popotnik, koji pri tebi prebiva. Zakaj v šestih dnevih je Gospod nebo in zemljo stvaril, in morje in vse, kar je v njem, pa sedmi dan je počival, za tega del je blagoslovil Bog nedeljo in jo je posvetil“. (II. Mojz. 20, 9 —11.) Sedajne velike zmote in grozovite nadloge po sveti so očitne šibe božje za nekersansko oskrumbo Gospodovih dni.

Bratje in sestre svetiga križa imajo pa tudi skerbeti za spodobno posvećenje svete nedelje in praznikov, za pridno obiskanje očitne službe božje. Vsako saboto večer se po večerji družini naroči, ktero ima k ranimu (zjutrajnimu), ktero iti k dru- gimu opravilu. Dečki ali fantje gredo z oćetam ali s kakim pametnim hlapcam, deklice z materjo ali s kako pobožno deklo v cerkev. Samih k službi božji pušati dobro ni, naj bi ravno otroci že soli odrastli bili; v soli skerbnih starisev imajo ostati mladi ljudje, dokler v samištvu živé. Gerda, nekersanska navada je pridige muditi ali opušati: le pol cerkvene zapovedi dopolni, kdor pridigo nalaš opusti. Torej družba svetiga križa za svojo družino in otroke skerbi, de pridige in kersanske nauke zvesto sli- šijo. Popoldansko službo, kersanski nauk in večer- nice pridno sami obisejo, in tudi svoje domaće skerbno pošiljajo, ter jih doma na večer pobarajo, kaj so v kersanskim nauki učili. Kersanski nauk je steber vse človeške sreće, časne in večne, je svetalo naše svete vere. „Kdo je srećin?“ je svoje dni sv. Av- gustin svoje prijatle pobaral. Njegova mati, sveta Monika, mu je na ravnost odgovorila: „On ki dobro poželi in zadobi“. „Te besede“, je djal sv. Avgu- stin, „zapopadejo svo skrivnost prave modrosti. Pravo blago je le spoznava božja, in Bog vsim do- ber, koji po njem hrepené. Le Bog sam premore zadovoljiti našo dušo, sam on njo srećno stori. Brez modrosti nobene sreće ni: brez Boga tudi mo- der nihće: zakaj vsa modrost od njega pride. Le Bog je prava resnica in modrost. In naše srece po-

koja ne najde, dokler ne počiva v tebi o Bogu. — Vsiga tiga nas pa kersanski nauk uči. Po tem so toliko nevedni v božjih rečeh vsi zanikerni kristjani, koji h kersanskemu nauku ne hodijo. Lahko malo dete nar veči modrijane prekosi, ako se katehisma dobro nauči, na vprašanje: „Zakaj je Bog človeka stvaril?“ — Za to veli Jezus s toliko veselim srcem: „Zahvalim te Oče, Gospod nebes in zemlje! de si to skrill modrim in razumnim, in si malim razodel. Tako Oče! zakaj tako je tebi dopadlo. — Izveličani so, ki božjo besedo poslušajo in v svojim srcu ohranijo“. Kersanski nauki so nar perva in nar potrebni šola modrosti: v to šolo tovarši in tovaršice svetiga križa svoje skerbno pošiljajo, pa tudi sami hodijo radi.

„Jaz sim vinska terta“, pravi Jezus, „in vi ste moje mladike. Kakor mladika nobeniga sadu ne obrodi, ako per terti ne ostane, tako tudi vi brez mene kaj dobriga storiti ne premorete. Kdor ostane v meni in jaz v njem, on rodi veliko sadu. — Kdor zavživa moje meso in pije mojo kri, ostane v meni in jaz v njem; on ima življenje večno“. Ovi nauk Jezusov sedajni svet ne ume, mizo Gospodovo opuša, in za to prava vera slabi in sveta čednost in krepost med nami peša. Družba svetiga križa torej skerbi, de se sveti zakramenti vedno in pa pogoje prejmejo, de ljubezin do usmiljeniga Jezusa zopet oživi sosebno v srcih mladih ljudi, in se večerja ljubezni Jezusove veličastno obhaja. Tovarši in tovaršice svetiga križa ne odlagajo spovedi od ene velike noči do druge, ampak po prvim storjenim smertnim grehu hito se spovedati in zopet z Bogom spraviti se. Kakor rane težko celijo, ako se hitro izperejo in ne ovežejo, tako in še težej se grešniki poboljšajo, koji hitro po storjenim velikim grehi k sveti spovedi ne gredo. Za prvim greham store družiga, tretjiga: v kratkim pa že števila smertnih grehov ne vedo, se greha privadijo, stara navada je pa železna suknja. Za tega del stariši svojim mladim, odrasnim sinam in hčeram, pa tudi gospodarji in gospodinje svojim mladim hlapcam in kersencam nikdar dovolj pogosto spovedi in svetiga obhajila ne priporočijo. Naj pa tudi kersanska duša smertniga greha ne storiš, v malih rečeh se vender vsak dan več ali manj pregrešiš, in tudi malih grehov se je potreba večkrat v letu očistiti. Kaka bi bila soba ali hiša, če bi njo dekla le enkrat v letu pometla! Kaka more biti pa tudi vest, ktera se le samo o velikonočnim času, in še listikrat le po verhu očisti? „Bodite pripravljeni“, veli Jezus, „dokler ne veste ure ne dne, kdaj Gospod pride, vas k sebi poklicat“. Vredna priprava za srečno smert je pa pogosta vredna prejema svetih zakramentov, za ktero družba svetiga križa pri svojih posebno skerbi. Vsako jutro in vsak večer moliti, vsako nedeljo in zapovedani praznik službo božjo spodobno opravljati, in pa svete zakramente pogosto in vredno prejemati, je pa vsakiga katolskiga kristjana sveta dolžnost; pokaj bi nam torej nova družba svetiga križa bila? Dolžnost je gotova, to vemo; ali kako slabo de se dopolni, to očitno vidimo in slišimo, pa tudi lahko zvemo, kako pogosto so skerbni kristjani od sveta zaničevani, kteri svoje dolžnosti zvesto spolnijo. Za tega del se svetoželjni kristjani združijo, znamenje svetiga križa objamejo in vnovič obljubijo vse dolžnosti praviga katolskiga kristjana dopolniti, naj reče svet, kar hoče. Le v znamenji svetiga križa premagamo.

Razpis papeža Pija IX. na Italijanske škofo in nadškofe.

(Konec.)

„Naj bi v zadnje naši in vaši skerbi izročeni verniki spoznali, de prava in popolna prostost ljudi je pod brambo katolske vere postavljena, ker vsigamogočni Bog, ki je maliga in veliciga stvaril, in ki za vse enako skerb ima, tudi nikogar ne bo sodbi odtegnil, in ne bo na velikost in mogočnost gledal; on je odločil dan, o katerim bo svet v svoji pravičnosti sodil po Jezusu Kristusu svojim edino-rojenim Sinu, kteri bo prišel s svojimi angeli v časti svojiga Očeta, in kteri bo po tem vsakimu povernil po njegovih delih“.

„Ako verni očetovske opomine svojih pastirjev, in zapovedi kersanske postave, ktere smo ravno v spomin poklicali, zaničujejo, in se od začetnikov zdanjih prekučij premotiti dajo; ako se z njimi v napačne postave socializma in komunizma združijo: potem naj vedo in resno preudarijo, de si pred božjim sodnikom za dan jeze obilnost štrafinge na svoje glave nakopujejo, in če med tem za časn blagor ljudstva iz teh zaroteb noben sad ne bo prišel, marveč še veči uboštvo je reva“.

Po teh besedah se obernejo s. Oče spet na škofo, ter v pogledu, de so tudi nekteri iz duhovšine zapeljivcam roke podali bili, opominjajo, ojstro postave cerkvene deržati, nikomur ne prenglo rok nakladati, tudi nad klostri skerbno čuti, posebno si pa za prirejo dobre mladine za duhovski stan prizadevati. Zategavoljo papež priporočajo, de kar nar več mogoče se mlada duhovšina od prvih let v seminarjih izredi, kjer je v božjih vednostih in svetih čednostih podučevana, in pred pohujšanjem in spačenjem obvarovana. Kolikor pa ni moč, vsih v seminarjih ali mladenšnicah izrediti, naj pa škofoje nad vsimi šolami in učivnicami skerbno čujejo, in si vse prizadenejo, de bo uk povsod naukam svete vere priličen, in de bo mladost imela učenike, kakoršnim zastran vere in zadržanja ni kaj očitati. Tudi naj čujejo, de se za noben uk, zlasti ne za reči, ki sveto vero zadevajo, ne rabijo bukve, ki niso proste vsake zmote; v verski poduk pa naj rabijo povsod rimski katekizem, ki je bil izdan po povelji papeža Pija V. Zlasti pa naj tudi se vojskujejo stanovitno zoper tiste, kteri hočejo šole in naprave za izrejo mladosti iz oblasti svete cerkve iztergati.

Per vsim tem izrečejo s. Oče upanje, de bodo tudi pozemeljski poglavarji prizadevanje duhovnih pastirjev podpirali. Sej kjer cerkvena oblast v zaničevanje pride, tudi deželska vpada, sej katolska cerkev tudi nar pripravniši pomočke posede, de zamore potrebam vsih stanov zadostiti, in po takim vse vpokojiti.

Zares po besedah s. Avguština: „Katolska cerkev ne obseže samo ljubezni do Boga samiga, temuč tudi ljubezin in dobrotljivost do bližniga, tako de ima pomočke zoper vse bolezni, na kterih duše zavoljo svojih grehov terpe. Ona uči in napeljuje otroke po njih letam primerjeni poti, mlade ljudi z resnobo, starčke s pokojnostjo, vsakiga po potrebah starosti, ne samo po telesni, temuč tudi po dušni strani. Ona ženo možu podložno stori po čisti in zvesti pokoršini, ne v službo strasti, temuč v ohranitev človeškiga rodu in obvarovanje domače združenosti v življenji. Ona moža nad ženo postavi, ne de bi svojo oblast nad slabjim spolam v hudo obračal, temuč de oba vkupej postavam v resnični lju-

bezni pokorna sta. Ona podverže otroke svojim staršem v neki prosti sužnosti, in oblast, katero staršem do otrok da, je zmes ljubezni in ojstrosti. Ona soedini brate z brati po zvezi vere, ktera je bolj močna in priserčna, kakor zveza po kervi; ona poterdi vse zaveze sorodovinstva, svakšine z vzajemno ljubeznijo.

„Ona uči služabnike se vdati svojim gospodarjem ne toliko zavoljo potreb svojiga stanu, marveč iz nagnjenja do dolžnosti; ona stori gospodarja usmiljeniga in krotkiga do svojih služabnikov z mislijo v občniga Gospoda, nar visjiga Boga; ona stori, de raji po poti lepe besede, kakor po poti siljenja ravnajo. Ona sklene deržavljana z deržavljanam, narode z narodi, in vse ljudi med seboj, ne samo z družtveno temuč z bratovsko zvezo, ker imamo vsi ene perve starše. Ona uči kralje, skozi le blagor svojih ljudstev v očeh imeti; ona opominja ljudstva, se kraljem podvreči. Ona uči vse z neutrudeno skerbjo, komu čast, komu ljubezin, komu spoštovanje, komu tolažba, komu svarjenje, komu opominjanje, komu nauk, komu grajanje, komu štrafinga gre; s tem namreč, de pokaže, de ne gredo vsim vse reči, ampak de vsim gre kersanska ljubezin in nikomur ne krivica.“

„Tako“, sklenejo s. Oče, „je naša in vaša dolžnost, častiti bratje, se nobeniga dela ne ustrašiti, vse težavnosti premagati, vso moč pastirske gorečnosti nategniti, de per italijanskih ljudstvih katolsko vero obvarujemo, ne samo s terdnozoperstavo nasprot prizadevanju hudobnih, kterih je skrit namen, Italijo samo iz naročja svete cerkve iztergati, ampak tudi z neprenehanim trudam spačene sinove Italijanske zopet na pot zveličanja pripeljati, kteri so bili tako slabi, de so se zapeljati dali.“

„Pa vse dobro in vsak popolin dar pride od zgor; torej se bližajmo, častiti bratje, z zaupanjem tronu milosti; ne nehajmo, priserčno prositi, nadlegvati v očitnih in posameznih molitvah Očeta nebeškiga, Očeta luči in usmiljenja, de On po zasluženji svojiga ediniga Sina našiga Gospoda Jezusa Kristusa svoj obraz preč oberne od naših grehov, in v svoji dobroti vse duhove in serca po moči svoje milosti razsvetli, de On vsako zoperstavno voljo ukroti, in sveto cerkev po novih zmagah zviša, de po celi Italii in po celim svetu ljudstvo, ki njemu služi, raste po številu in po zasluženji. Kličimo tudi v presveto božjo Mater Marijo, prečisto Devico, ktera ne prosi zastonj, ker vse premore per Bogu. Tudi kličimo v s. Petra, poglavarja apostelnov, v s. Pavla njegoviga apostolskiga brata, in v vse svetnike nebeške, de neskončno usmiljeni Bog potolažen po njih prošnjah, odverne od verniga ljudstva šibo svoje jeze, in v svoji dobroti vsim, kteri ime Kristusovo nosijo, po svoji gnadi zmožnost dodeli, de odveržejo, kar je svetosti tega imena nasprot, in izpolnujejo, kar mu je primerjeno.“

„V zadnje, častiti bratje, sprejmite v znamenje naše žive ljubezni do vas apostolski blageslov, ki ga vam iz dna svojiga serca damo, vam in vaši duhovšini, in vsim vernikam, ki so v vašo skerb izročeni.“

Pij IX., papež.

Kteri ljudje punte in prekucije delajo?

H koncu Julija p. l. je bil na Francoskim starček z imenom Boumaster pred gosposko perpeljan in kakor potepuh in nepošten berač zatožen. Predsednik ga vpraša: „Koliko ste stari?“ Odgovor: „79

let in pol; mislil sim, de bo kolera mojemu življenju konec storila, pa povsod se me ogiba.“ — „Imate kako službo, kako barantijo?“ — „Poprej sim jo imel, in še prav dobro: po mestnih ulicah sim pesmi in druge spise in „novine“ prodajal; zdaj pa to več krajcarja ne nese, ostal sim brez zaslužka.“ — „Kako pa je to, ali že niste večkrat zavolj beračenja toženi bili?“ — „Bil sim, gospod predsednik! že sestkrat, ne več in ne manjkkrat, ampak ravno tolikokrat, kolikorkrat smo prekucijo in punt v deželi imeli.“ — „Kaj hočete s tim reči?“ — „Vselej, kadar kaksin punt imamo, gre moja barantija kaj izverstno od rok. Ako bi polne žepe in naročja pesem in spisov nosil, na enkrat se vse proda.“ — „Kakšne pa so tiste pesmi bile?“ — „Kakšne? ker sim resnico govoriti persiljen, takšne, ki zoper Boga, duhovske in deželske gosposke šuntajo; in bolj kakor so hudobne, zraven pa še tudi umazane in pohujsljive in lažnjive, bolj željno jih ljudje kupujejo, boljši gre barantija od rok. O takrat sim dobro in veselo živel! Gospoda, ki nas drugikrat za potepuhe ima, se takrat z nami brati in nam jesti in piti kupuje in nas še z dnarji zalaga; ali zato, ker se nas boji, ali pa zato, ker nas k svojim puntarskim namenam potrebuje. Bolj kervavo kakor punt žari, boljši je za moje baže ljudi; puntarska vlada nas preskerbi obilno z živečem in dnarji, zato de jo branimo in podpiramo in ljudi motimo. Ali komej se punt vžuga, in stare gosposke pridejo zopet nazaj k svoji moči in veljavnosti, in komej se zandarmerija in druge straže po deželi postavijo: takrat pa lahko noč dobro življenje! Naša barantija je per kraju; drugiga ne ostane, kakor za beraško palico perjeti in tako spremembo sim zdaj že sestkrat doživel. Povedal pa sim vse odkritoserčno tudi zato, ker sim spoznavati začel, de to vse vender le prav ni bilo, in ker sim se že sploh vsiga in tudi življenja naveličal. — Po natanjnim izpraševanji se je potem zvedilo, de je ta starček že res sestkrat zapert bil in scer v letih 1789, 1793, 1814, 1815, 1830, 1848; te so bile ravno tiste leta, ko so na Francoskim nar hujsi puntje bili. — Zdaj sedemkrat so ga na štiri tedne v ječo zaperli, potem pa v neko hišo vtaknili, ker bojo stari ubožci na „deržavne stroške“ preskerbljeni.“

Ta pergodba je scer mala, komej vredna, de se zapiše; kdor pa lepo navado ima, de to, kar bere, tudi potem sam per sebi premišljuje in prevdarja, bo pa vender najdel v njej lep, prav lep nauk in scertale: de le tisti ljudje prekucije po deželah delajo in k puntanju šuntajo, ki nimajo ničesar zgubiti, ampak per občni zmešnjavi še le kaj perdobiti; ravno kakor se ribe takrat nar ložej lovijo, kadar je voda nar bolj kalna. Če bi pa kdo te resnice verjeti ne hotel, akoravno je svitla ko beli dan, naj pa gre v mestih ali pa tudi na deželi v kako kerčno, naj se mirno v kaki kotec vsede in naj gleda in poslušaj, kteri so tisti ljudje, ki Boga, cesarja in gosposke kolnejo in vse prekucniti hočejo. To so sami lenuhi, potepuhi, zapravljevci, dobrovoljci, prevzetnjaki s praznim žepam in trebuham, nezvesti od služb odstavljani cesarski služabniki, naj že nosijo gosposke suknje ali beraške cunje. Vsak pošten človek pa, kteri kaj ima, ali se s svojo glavo ali s svojimi rokami pošteno preživiti upa, le ljubi mir želi, kteriga nam Bog skorej daj! Ti, ljubi bravec! pa reci k tem besedam: Amen.

K—.

Razgled po keršanskim svetu.

„Nobeden ne more reči Gospod Jezus drugač kakor v sv. Duhu“, t. j. nobeden ne more v Jezusa kakor Sina božjiga in v njegovo sv. katoliško cerkev verovati, ako mu sv. Duh ne pomaga, pravi sv. Pavel. (I. Kor. 12, 3.) Resničnost teh besedi se je prav vidila te dni v Cirhu na Svajcarskem. David Kit, sloveč Kalvine, je pred nekaj letmi spisal učene bukve, v kterih je protestantom pokazal, kako krivično in lažljivo je, kar oni zoper katoliško vero mislijo in govorijo. Kit je to dobro pričevanje, ki ga je katoliški veri dal, v natančnim in resnicoljubnim pretehtanju tega, kar katoliška vera uči, najdel. Upati je bilo, da bo ta učeni mož, ki je tako resnico iskal in jo najdel, se nje tudi brez odlašanja poprijel. — Ali umrl je on v 74. letu svoje starosti, in nič se ni slišalo, da bi bil protestansko krivo vero popustil in h katoliški prestopil. — Enacih zgledov, ki nam tako svitlo kažejo, da je sv. katoliška vera nezasluzen dar božji, za kteriga se moremo Bogu zahvaliti in ga zanj prositi, najdemo veliko v zgodbah. Tako je Dr. Eduard Pusey, sloveč profesor protestantskiga vseučiliša v Oksfortu na Angleškem, v mnogih listih Anglezom skazal, da „katoliška vera je v posestvi resnice“, „protestanska pa je le vera spačeniga človeškiga serca, — kar ta od opravičenja uči, je nekeršansko, in reki sv. pisma od antikrista se prav dajo na Lutro obrniti“. (British Critik 1843). In vonder Pusey dozdej še ni katolčan, ampak protestant. — Viši gotiški kralj Leovigild na Španskim je bolan prosil sv. nadškofa Leandra, da naj njegoviga sina Reakareda v katoliški veri uči. Sam pa je ostal do zadnjiga v arianski veri, in zgodovinarji niso enih misel, ali je bil v svoji smerti konec l. 585 še ariance, kakor pravi sv. papež Gregor veliki, ali katolčan. — Tudi deželni poglavar Feliks je pogosto sv. aposteljna Pavla k sebi poklical in z njim govoril; Pavel je veliko od pravice, čistosti in od prihodnje sodbe pravil, Feliks to slišati se je prestrašil, — ali kristjan vonder on ni postal. (Djanj. Ap. 24, 25.) — Tako je ravno zdaj med anglikanskimi protestanti veliko razpertje; njih kanterburški nadškof Dr. Sumner se bolj in bolj perblizuje nemškimi racionalistami in terpi v svoji duhovšini nekiga Gorhama, ki je nauk od sv. kersta po svoji glavi pre naredil. Drugi anglikanski škof, Dr. Filpots v Eksetru, se zoper tako početje pertoži in naznani, da se bo mogla resnica kje drugod, morebiti v Rimu, to je v katoliški cerkvi, iskati, če bo skrivno svetovavstvo (Geheimrath), kteriga ud je tudi imenovani Sumner, nauk od kersta pre narejalo. Filpots torej ve, da je v katoliški cerkvi resnica, ali katolčan on še ni. Njegov dvorni kaplan Maksvel pa se je spreobrnil h katoliški cerkvi, in tako pustil svojo anglikansko službo z 1500 gld. letnih dohodkov.

Na Francoskim, kjer je toliko politiskih strank, katoliški duhovni nobeni vstreci ne morejo. Če pridigvajo, da je deželna oblast od zgoraj dolj dana, — da je treba tej pokoršino skazovati, vsakimu to svoje pustiti, kakor so učili že Kristus in aposteljni: tako jih rudeci republikanci grajajo starokopitneže in sovražnike ljudstva, ki naj bi se odpravili. — Ako učijo kakor Kristus, da je vsak človek naš bližnji, ki ga moremo ljubiti, da pred Bogom ni nobeniga razločka osebe, ako govorijo od neusmiljenja nekterih bogatinov, jih pa drugi kakor socialiste, komuniste itd. prevpijejo. Tode ze od nekdej je bil Kristus in njegov sv. evangeli svet v pohujsanje, kaj čudo, da njegovi namestniki tudi sedajnim osrečevavcam ljudstva niso po volji. V. Sezun.

Francosko. Francoska narodovna zbornica je o veliki noči zavoljo svetosti tega časa štiri dni praz-

novala. Naj svet hvalne zglede Francozov posnema, ne pa grajavnih in pogubnih, kakoršne ondišnji rudečkarji trosijo.

Laško. V Rimu so se učeni pravi katoliški možje zbrali, da bodo z dobrimi dnevniki boljši duh obudovali. Tudi v Neapelnu bo mende velik deržavnišk (politišk) časnik, z imenom: „katoliški svet“ skoraj jel izhajati, ki ga bo zbor slovesnih in učenih mož izdaval. Tacih zbranih moči je zlasti sedanje čase povsod potreba, ker je v vsakim kotu kaka muha, ki se perta s svojim umazanim rivcam lepoto svete cerkve one-nažiti. Tudi na Dunaji so se zde zbrali učeni možje, ki hočejo velik katoliški politiški časnik izdavat. Ustanovili ga bodo z akcijami po 100 gld.; kakor hitro bo 300 akcij kupljenih, bo časnik jel izhajati. V čigar persih še kaka iskraljubezni do katoliške cerkve in do Avstrije tli, naj to delo podpira s tem, da ali eno akcijo kupi ali vsaj se na ta katoliški list naroči in ga pridno bere. Izhajal bo vsak dan zunaj pondeljka (ena pola v veliki obliki) in veljal bo za celo leto brez poštnine 8 gold.

Česko. „Friedenszeitung“ piše: „Tudi pohujsanje mora priti, gorje pa človeku, po kterim pohujsanje pride! Ta Gospodova beseda se že začinja nad našim nesrečnim rojakom Smetana-m spolnovati. Stran, kteri je svoje ime in svoje pero posodil, mu je roko umaknila in za dobro spoznala, vredvanje „Uniona“ Dr. Gablerju zročiti. Ta pa je hitel cerkvenim oblastnijam obetati, da bo cerkvene pravice, koristi, postave spoštoval, podperal, jim besedoval, ter ne bo terpel, da bi v list po njem vredovan cerkvi sovražni spisi jemani bili. Očitna misel (mnenje) na Českim je sodila“. — Dr. Smetana se je namreč hlinil, da on vredništvo radovoljno iz rok da, drugi pa pravijo, da ga je mogel pustiti, ker so se naročniki glasili, da nočejo lista, ako ga bo on vredoval. Tako naj bi se delalo z vsimi listi, kteri cerkev sovražijo, mogle bi jih pa ne bilo. Je vendar nagnusno in žaljivo, da nekteri listi, ki ne turški ne judovski veri žal besede ne reko, vendar vse smeti in blato pobero, jih na naredbe katoliške cerkve berskati. Tako p. „Südsl. Zeitung“ zvesto opreza, kadaj se kaka luža razlije v umazanem „Wandererju“, da jo berž posreba, ter želi z njo tudi svoje katoliške bravce napajati.

Razmere med katoliško cerkvijo in šolami. Cesar so na predlog ministerstva v tih zadevah 23. aprila tole sklenili:

Nihče ne more ne na spodnjih ne na višjih očitnih šolah učenik keršanskiga nauka ali bogoslovja biti brez pooblastenja tistiga škofa, v kteriga škofi se šola znajde. — Škof zamore to pooblastenje vsakimu učeniku spet odtegniti; vunder učenik, ki je bil od vladarstva za to postavljen, ne zgubi zavoljo tega pravice do plačila, ki v pokoj djanim učenikam po postavi gré. — Vladarstvu gré, možé, ktere je škof za učenje bogoslovja pooblastil, na bogoslovskih višjih šolah (Facultäten) za učenike izvoliti, ali jim privatno učenje dovoliti. Škofu je na prosto voljo dano, svojim bogoslovcam tiste učenja, ktere imajo na vseučilišu obiskati, in versto, po kteri jih imajo obiskati, predpisati in jih v tem v svojih seminarjih izpraševati dati. — Za poslednje ojstre izpraševanja v dosego dohtarstva sv. pisma izvoli škof po svoji volji polovico izpraševavcov izmed tacih mož, ki so sami dohtarji sv. pisma. — Nihče ne more dohtar sv. pisma postati, ki ni pred škofam ali od njega izvoljenim namestnikam na izpoved vére Trid. zbora prisegel. — Določbe za vodstvo in nadčuvajstvo ljudskih šol ostanejo, kakor so bile po dosadanjih šolskih postavah, tudi v prihodnje veljavne. (Novice.)